

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 20. Májusban 1789.

A' F. Tsászár valamint eddig, ugy most - is a'
maga el-gyengült beteges állapotjában — a'
Fő-Hertzeg és Hertegné pedig igen friss egészségben
vagnak. — Már kétszer tsalattattunk - meg azon
buzgon ohajtott reménységünkben, mely-szerint azt
hitettük vala-el magunkal, hogy a' Fő Hertzeg Asz-
szony méhébe fogadott volna; mert még eddig, az
a' hire, hogy semmi sints a' dologból.

A' Laudontól vissza-érkezett Levelek után az
a' hir terjedett-el Bétsben, hogy Laudon még 6 Di-
visio Lovasokat kérne a' maga Táborához; melyre
nézve megint meg-elevenedett az a' hir-is, hogy a'
Tsch-országban lévő Hadik és Eszterházi Hószár Ser-

gei — vagy leg-alább ezekből 6 Divisio a' Törökkel tsatázó - piatzra fogna menni ; mellyet minden órán bizonyosabban meg-fogunk tudni. — Hertzeg *Hohenlohénak* az Erdélyi Nagy Hertzegségi fő Vezérnek egy különös Levele érkezék a' múlt napokban a' F. Udvarhoz Bétsbe , melyben a' keze alatt lévő Húzárságról a' maga tulajdon keze-irásával azt a' ditsekedő tanú-bizonyságot tette (midőn ezen Húzárok közzül egy Sqvadromat, a' mint már ezelőtt költ Levelünkben irtuk vala, nem régiben az ellenség eleibe maga vezérelvén , ezeket , és ezeknek hadi-vitézséget tulajdon maga tapasztalta volna) hogy ő még tsak fel-sem tudta eddig tenni , hogy egész Európában valahol olyan hadi-nép lehessen ; ki a' tsatára olyan örömmel, olly meghatározott bátor szivel, olly szörnyü készséggel és bátor vitézséggel ülsön , mint az ő Húzársjai tselekedének az ötet számmal sokkal fellyül múltó ellenséggel ; ezen ő Felségéhez küldött Levelében meg-valja, hogy még most esmert-rá mi a' Magyar katona. Midőn ezek az előttek szaladó ellenséget hegyen völgyen kergetik és öldöklig vala, alig lehet a' Fő Vezérnek magának meg-állítani őket. Midőn már a' tsatában el-bádgyatt és attól meg-szünt Húzárság rendbe kívánnya vala magát szedni a' visszátérésre , tsak ki-ugratt egy Köz-Húzár a' Hadi rendből Hertzeg *Hohenlohé* eleibe, 's így kiált-fel: *brávó! brávó!* Kegyelmes Uram ! Ha nekünk minden Generálisaink ollyonak vólnának mint Excellentiád, hogy velünk edgyütt-jönének , eddig rég Konstantzinápolyban járnánk. Látá Excellentiád mind

meg-

meg-potyalók! hát ha még jó szaladó Lovaik nem lettenek volna! *Hohenlohé* a' Húzárokhoz való indulatját nem tudta hogy mutassa-ki örömében, és ezt-is maga írta Bétsbe, hogy a' Köz-Húzártól a' fő Vezér hogy nyert légyen ditséretet. — Midőn nem régiben azon 7000 Törökök, melyről már írunk, bé-ütöttek volna Horváth országba, egy *Ispotályunkat*, melyben mintegy 400 Legényeink feküsznek vala, a' mondatik, hogy fel-dúlták légyen, és a' szegény fegyver nélkül lévő erőtlen betegek nagyobb részén prédává levének, melyről ezután bővebb és bizonyosabb tudósítást fogunk hallani. — Még most érkezett-meg a' hire Bétsbe, és még eddig egy Ujság Levélben sem lehetett olvasni, hogy tavaly a' Bánáti vissza-vanódás alkalmatosságával egy Ispotályatskát hátra felejtettünk vala, mely egészen az ellenség prédája leve. Azt beszélik, hogy midőn ezen Betegek-házába bé-ment volna egy *Jantsár*, tsak meg-áll, 's el-bámúl, hogy az ágyokban rendre miud emberek feküsznek; kapja a' kését, forra veszi az ágyakat, és rendre a' betegeknek haját meg-fogván azt kérdi vala *Rátzúl* tölök: *potsem Belgrád?* kellé Belgrád? 's azzal rakja vala egymásra fejeiket, a' midőn egy már alkalmasint fel-épült Toth Legény látván, hogy az ő ágya-is már tsak 4-dik és mingyárt rá-fogna kerülni a' for, kap egy feje felett lévő *decoctum* fazakát, és ugy tsapá szemközt a' Törököt, hogy ez el-ejtvén kezéből kését, a' Toth Legény fejét véve a' Töröknek és az ablakon ki-ugordván, egy Arnyék-szék jukba buvák, és ugy marada-meg

élete. Ezen Toth legény szájából mondják ezen hírnek eredetét. — de már látsuk a' közelebb történt Hadi - Tudósításokat

A' F. fő-hadi-Tanátsból leg-közelebb ezen Tudósítás adatott-ki: — (**) A' F. Ts. és Királyi Lovas Sereg Vezére H. Kóburg által a' Podu Petzédi tsatározó Táborból ezen hónapnak 7-dikén költ tudósítása-szerint arról tudósítottunk, hogy ő az Orosz Tsázári Vezér G. L. *Dörfeld* Uról azt a' Tudósítást vette légyen, hogy ő Májusnak 1 napján a' Galatznál magát el-sántzolt mintegy 6000 főből álló ellenségre ütven, azokat olly szerentsélen megverte légyen, hogy azok közzül 2000-en a' tsatapiattzán maradának halva; ezeknek Vezérek *Ibrahim Basa* elevenen fogaték-el más fő Törökökkel, és mindeneftől fogva 1500-ad magával fogságra vitétek; ezen kívül 37 Zászlók és 13 ágyuk prédába jutának. — Az Oroszok részéről tsak 60 emberek esének-el. (Ha igaz a' *Dörfeld* raportja) de 100-nál sokkal többen kaptanak sebet. (**)

— Ezen tudósítást már különös Levelekből külömbb külömbb-féle képpen irtunk; de minthogy ez a' F. Hadi-Tanátsból adatott-ki, ennek lehet inkább hinni.

Egynéhány jegyzések.

Ama hires ábrázatból előre jövendőlk tudós *Lavater* még 3-mad ideje, midön az háborúság' tüze még tsak hammú alatt vala, azt jövendölé, hogy 1789-dikben 3 nagy Europai Monárkhák fognának meghalni. Ezt akkor némely Ujság-írók ki-hirdették vala, de némellyek le-nevették; most, midön már az *idea* a' Spanyol Király és a' Nagy Szultán bizo-

lelé, hogy egy Posta nap sints, mellyen ő Felségének *Privátus* emberek' Levele ne-jöne; még sokszor a' leg-mutkosobb. borittékban, és nem jovofofná, hogy valamely Postán a' leg-alább-való ő Felségéhez szóló Levelet-is el-ne vegyék. En ezen, megvallom, el-bámultam.

F. M. L. G. *Vartenstében* már jobban vagyon, és Bétsbe sem jö-fel magát orvasaltatni. — Gen. *Sztárainak* halálát hirdették vala az Ujság-írók; de ezen hir meg-bizonytalan. — Itt Bétsben az a' hire, hogy bizonyos *Commissio* a' Bánáti Népnek számlálásáról való Könyveket magához vévén, azt falunként ujjalog meg-számlálta volna, és 73 ezerrel találtatott volna a' Nép kevesebbnek mint a' háború előtt való számlálás Könyvében találtatik; kik többnyire mind Svábok. — Minthogy az Erdők ki-zöldültenek, és minden bokor szállást ad, az erdős Vármegyékben nyüfeg a' Tolvaj, kik között sok a' hite szegett katona. *Torontál* Vármegyéből már egynéhány tudósítást vettünk ezekről; de a' kiket közülök el-foghatnak, leg-ottan fel-aggatják. — B. *Revitzki* Ur a' *Londoni* eddig vólt F. Ts. Királyi Követ Neápolisba tétetett-által ezen Hivatalra. — Még most érkeztenek Frantzia-országból-meg azon bizonyos tudósítások, mellyek-szerint a' Bánáthban el-rablott Keresztények nem vitettenek vala Konstantzi; nápolyba fogságra, hanem ennek nagyobb része a ekeze tenger tsatornáiban fogoly szolgáltnak adatván-el, Asiába vitettenek által, a' honnan soha többé visszsa nem jönnek.

Négyes szövetségébéli Punktumak: — Azon Nagy Szövetségnek, mely a' *Bétsi*, *Pétervári* *Madriti* és

Versáliei uralkodó Udvarok között köttetettnek lenni mondatik, sőt iratik-is; és a' melynek *Nafzszau* és *Kaunitz* Hertzegek Frantzia Minister Gróf *Montmorinnel* edgyütt tartatnak Fő-szerzőjének lenni: mig nagyobb világosságot látni lehetne, látsuk addig csak némü-némü árnyékát ezen következő rövid Summában: — 1.) Az említett négy uralkodó Udvarok, és azoknak maradéki között fel-bomolhatatlan edgyes-ség légyen; mely nem valami más hatalmátságok el-nyomására, hanem ezeknek magok öltalmazásá-ra tzelezzon. 2.) Az *Achenben* 1748-ban kötött frigy, nem külömben *Arangnezben* 1753-ban, ugy az 1756-béli *Versálieban*, a' *Bourdoni* Familiának kötése 1761-ben, az *Austria* és *Muszka*-ország között volt edgyezés 1787-ben, mind ezen frigy-kötések helyben hagyatván meg-erősittesenek. 3.) Frantzia és *Spanyol*-országok ezen jelen-való *Török* háborúra nézve, a' szoross egy-részre sem hajlóságot tartsak-meg. 4.) Valahányfzor az *Austriai* Udvar valamely ellenség haddal meg-támadja, mindenkor a' *Spanyol* és *Frantzia* Udvarok külön külön 30-ezerből álló segítő Serget adjanak, melynek 1 harmad része lovas légyen: és viszontag ha a' *Spanyol* vagy *Frantziát* támadnák-meg; éppen annyi segittséget adjon az *Austria* Udvar-is: a' körülállásokhoz képest ezen számot a' segittség fellyül haladhatja, és mindenik Udvarnak szabadságában áljon a' segittséget pénzül venni-fel. 5.) Ha a' *Muszka* Tsászárné támadtatnék-meg; akkor a' *Spanyol* és *Frantzia* Udvarok mindenik 8 *Linéabéli* hajókat és 6 *Frégat*-hajókat adjon segittségül, de ezen jelen-való háború

ki-vétetik. A' Muszka Udvar-is éppen ennyi hájakot adjon, ha a' Spanyol vagy Frantzia Udvarok támadtatnak meg. 6.) A' Muszka és Frantzia Udvarok között 1787-ben a' hajón kereskedés iránt kötött edgyezés meg-erősítettven helyben hagyattasék; Spanyol-ország-is pedig a' Muszka Udvarral hasonló edgyezésre lépjék. 7.) Az 1761-ben Frantzia és Spanyol-országok között kötött Familiai edgyelség meg-erősítésék; ide tartozik a' 3-dik *Károlynak* 1779-ben kötött edgyezése-is. 8.) Ezen négyes szövetezés tsak az óltalmazó nem pedig a' meg-támadó hadakozásokra szolgál; de ha valamelyiknek ezen 4 Hatalomságok közüll mostan birtokában lévő tartománya el-foglaltatnék; tehát a' más három Udvar mind addig a' hadakozástól meg-nem szünik, valámig azon el-foglalt tartomány a' maga elébbi tulajdonosságának épségben minden fel-darabolás nélkül vissza nem adatik. 9.) Ha ezen 4 szövetezett Udvarok közüll valamellyik más Hatalomság által tsak ugyan meg-támadtatnék, akkor a' másik három Udvarnak a' meg-támadottnál lévő Követjeinek az egész dolog tudtára adasék, sőt ezen háborúról való tanátskozásban - is ezen Követek jelen lehessenek, hogy mind a' négy Udvarnak jóvára edgyezőleg legyen a' tanátskozás. 10.) Ha közönségesen valamely hadi-készületeket, vagy hadi-útazást kelletik tenni, akkor az edgyező akaratból tett végzés, mind a' négy Udvarnak edgyaránt jóvára tze-lozzon. 11.) Ezen szövetezésben való meg-edgyezésre lehet a' Dánus Udvar-is mint a' Muszkáknak frigyelsét meg-hívni (*invitálni*) a' minthogy mind

a'

a' 4 Udvaroknak meg-engedtetik, a' magok barát-
jaikat Fejedelmeket vagy frigyeseiket ezen szöv-
kezésben lejendő részülésre meg-hívni: mindzál-
tal az említett 4 Udvaroknak meg-edgyezése nélkül
enkit ezen szövötkezésbe bé-venni nem lehet. —
Ezen szövötkezéshez még 7 igen fontos de titkos
tzikkellyek-is tartoznak, a' mellyeket még most sem
ki-írni, sem tudni nem szabad.

A' külömb-külömbb Tudósítások' Zürzavaros-fellege.

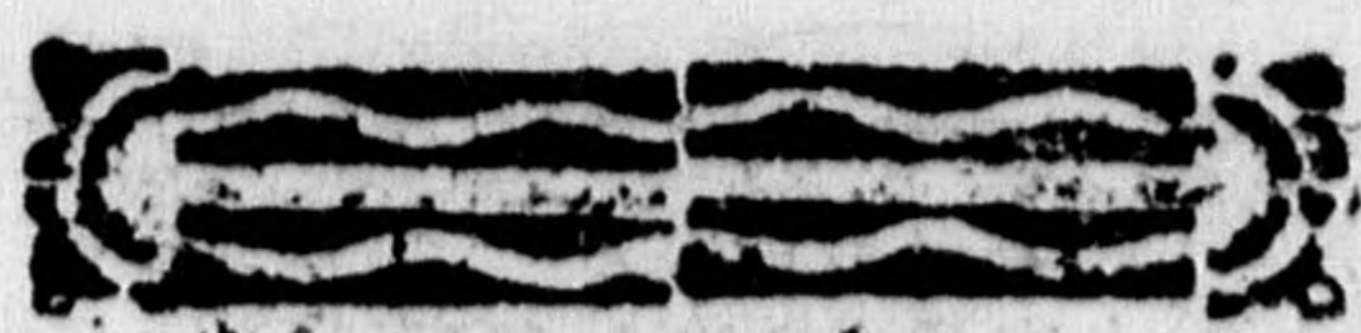
A' *Toskánai Nagy Hertzeg Afiszony*, mint a'
Ts. Királyi Tsillagos-Kereszti-Rendnek Fő-Afiszo-
nya 's őltalmazója, ezen Afiszonyi-Rendnek, 16
személlyekből álló Tagokat méltoztatott nem régi-
ben nevezni; kik között N. Nemzetünkben e' követ-
kezendők találhatnak: u. m. — *Mária Cajatana Her-
benstáin Gróf Afiszony*, *G. Erdödiné* — *G. Zitsi Jo-
sepha*, *Gróf Bethlenné*. — *Gróf Volstáin Ersébeth*,
Gróf Károlyiné. —

Buda. — „Az itt tartozkodott Agyuzó Sereg-
nek első csoportja innen 11-dikben a' Táborhoz in-
dult, és a' más része is 13-dikben el-mulhatatlanúl
fog indulni. — Feldmaršal *Gróf Hadik Ur* ő Excel-
lentiája *Futokra* szerentsélen meg-érkezett, és min-
den készületek úgy vagynak, hogy innen valamit
maga, úgy a' Fő-hadi-szállás minden órán *Nagy
Betskerékre* megyen. — Az ágyuzó seregbéli Fő Had-
nagy *Rájnisi János György Urat*, ki Hazánkban bi-
zonyos Bányászi helyen a' tüzi-por és felétröm'
Gondvifelője vala, 33 egész esztendő alatt, vala-
mint a' hadban, úgy a' Kamara gazdaságában meg-
bizonyított szorgalmatóságaért ő Felsége Január.

19-dikén ezen folyó esztendőben, minden Örökös Birodalmaiban, minden maradékival edgyütt Nemesi Rangra és Tiszteliségre emelni, és eddig volt névéhez *Ráimberg-i* Rang-nevet adni méltoztatott. — Tóth-orzágból annyit tudunk, hogy az itt lévő Tábor ezen hón. 12-dikén lépett tsatára; mi történt az-ólta? szüntelen várjuk. — Apr. 1. napjától fogva szározság uralkodik Hazánknak nagyobb részében — a' reménység szüre alatt véres-verejtékkal szántó-ve-tő ohajtva nézi a' feje-felett keringő fellegeket. — A' mint a' Kémektől észre-vettük (azt írják Tóth-orzágból) *Berbir* és *Bányaluka* között megint egy nagy tábor Török szállott-meg; és fő-képpen ezen Erőlségek óltalmazására gyűlnek-öszve. A' legnagyobb erő pedig, a' Bosniai Kormányzó alatt *Ostrovácz*-felé indúlt, hogy *Vihátshoz* és *Tzettinhez* közel lehessen. A' minden-féle gyülevész népből öszve-szedett gyalogság már ide menő útban vagyon, a' lovaság pedig, melly a' Török hadi-rendnek színe, meg külömbb külömbb csoportokban hátra-marad, hogy a' barmok elodelében szükséget ne-szenvedjenek. — Minthogy mi (szól a' Tudósító) *Prédorndl* és *Kosorácznál*-is némely ellenséges Sergeket mozgásban szemléltünk, a' vala a' hire, hogy a' Törökök *Novit* kezdettek vólana ostromlani; de még eddig ezen Vár előtt egy Török sem jelent-meg. — Az a' *Mavoyénitől* nem régiben visszajött Strásamester, kiről közelebb költ edgyik Levelünkben emlékeztünk vala, azt a' hirt hozta Erdélybe, hogy 15-ezer Törökök, 20-ezer Szeretsenek és 4-ezer Arnotak Oláh-orzágba öszve-vagynak gyűlve, hogy 6 csoportban az erdőkön keresztül Erdélybe bé-űs-senek; kiknek el-fogadásokra a' *Veres-toronynál* jó előre való készület tétetett.

Orosz Vezér *Dörfeld* Urnak tsatájáról egy különös Levélben ezt írják Moldovából: — „Generál Láj. *Dörfeld* 8 Battallion gyalog és 8 osztály lovasokkal és elégséges ágyukkal meg-indulván a' Duna-felé, *Galatz* és *Braila* között egy a' Nagy Vezér Táborából ki-küldött, és mintegy 20-ezerből álló

álló Török Seregre találta. Az Orosz Vezér megtámodván a' sikon ellenségét, olly kemény tsatat tarta velek, hogy a' 20-ezer Törökök közül 15-ezer alig izaladhata-el; az ellenségnek veghetetlen ágyui prédaúl maradának, és minden élés-tarok elvetetének, és az Oroszok a' Duna mellett helyet foglalának magoknak. Ezen tudósításra F. M. L. B. *Splényi* a' *Kóburg* Táborából *Foxányig* elé-mozdult, és G. *Horváth* Obester Ur-is az *Ojtozi* Passusról az ellenség földjére bé ment.

Moldovából Apr. 14-dikén írják: — „Egynéhány ezer lovas Török *Petruskánál* (*Okna* és *Adjud* között) a' *Totrus* vizén által-menének, és útjokat a' hegyeken által *Paraváig* az Ország-út-felé vevék. Mihent ez Báró *Karajtzainak* hirül lett volna, azonnal *Ötves* Kapitányt *Barkótól* 100 Húzárokkal és egy osztály Arnótokkal *Szabó* Kapitányjok alatt, el-küldötte, hogy meg-tudhassák mitsoda szándékkal légyenek az ellenségek. Ezek észre-véven Húszárinkat a' *Totruson* vizliza-térének, de vizliza-mentekben a' Húzárok erősen üldözték őket, 30-at közülök el-ejtvén, és 4 Törököt el-fogván. A' mellett a' Tsászár Húzárokból el-efett egy ember, és egy ember el fogattatott az ellenségektől; az Arnótok közül egynéhányan hová lettenek légyen, az nem tudatik. — Ezen történet elébb elő-adta magát, mint a' mellyet már meg-irtunk volt.

A' *Tzettini* Törökök bezzeg meg-tsalták a' miéinket. Ugyan azon a' helyen 4 ágyukkal és sán tzokkal vették-körül magokat, mellyet *Vallis* Vezér a' miéinknek számokra ki-kerefett és helyyesnek lenni ítelt *Tzettinnek* ostromlásánál. Mig ezt a' helyer el-nem foglalhatjuk, addig meg-le gondoijuk, hogy *Tzettinhez* férhetünk.

Orosz-ország. Kerzsonban Mártz. 14-dikén költ Levél még e' következő tudósítást adja *Otzakov* felől: „Mint hogy az *Otzakovi* erőségnek; vegső ostrománál el-elett és sebeikben meg-hólt embereknek sokasága jól tudatik, az Oroszoknak vezteségét

gét közzel 4000-ig lehet fel-vetni. Ezek között 220 derék Tisztek vagynak, a' kik az ostrommal — vagy annakutánna sebeikben vesztenek-el. Ambár az el-lenségek' vesztesége véghetetlen nagyobb vólt az Oroszokénál; mindazáltal az egyéb sok sanyaruságok után, mellyek meg-erőtlenítették vólt az Oroszokat, mindenkor fogják érezni veszteségeket. Az okból-is a' gyözödelmes népek több hetekben valamennyire búba vóltak merülve, melyet lassanként egyedül az Oszakovban nyert felettébb nagy préda enyhített-meg. Melly véghetetlen nagy vólt itten a' zsákmány, tsak abból-is ki-tettzik, hogy a' *Kersoni* és *Sebestyevári* Kereskedők a' kiknek meg-engedett az erőtségbe jöni, nagy rakásonként vették azt leg-óltsóbb árron, és a' köz-emberek sok aranyokat érő jószágokat szint' annyi *rubeleken* adtak-el. Mivel a' katonáknak meg-engedtetett, minden házakat fel-keresni, sok el-rejtett pénzeket és kintseket találtak. A' Basának Hadi-Kasájában 3 millió 400-ezer piafterek találtattak; ezen kívül a' Basának még más Kasája vólt, melly hasonlóképpen az Oroszoké lett, de tsekély Suminát foglalt magában. A' Fő Tisztek' házaikban is többnyire találtak kintses ládák, mellyekben 7 — 8000-ig való aranyok számláltattak.

„ Hogy a' nyert gazdagságot Isten előtt kedves jóra fordithassa, és Sz. *Miklós*nak tiszteletet tehesen, a' kinek óltalmának tulajdonította a Várnak meg-vételét, el-tökélette magában a' Nép ezen Szentnek Templomot építeni a' Várban, és a' Vároft az ő nevérol Sz. *Miklós* Várának nevezni, és ezen épületre szánta nagyobb részét nyereségének. A' Tisztek az ütközet-hellyén, önnön magok példájokkal mentek elöl, és leg-ottan el-kezdődött a' munka. Egyszersmind az el-romlott falaknak fel-építésére-is gondot tartott, és ezen dologra minden-felelő népet gyűjtött-öszve. A' Tsászárnénak parantso-latjára a' Fő-Vezér olly rendeléseket tett, mellyek szerint ezen erőtség annyira meg-erősítettik, hogy akár mitsoda erő ellen védelmezhesse magát. Ori-

zetül 10-ezer emberek fognak az erősségben maradni. — Berezán szigetén-is jobb ágyuk és számosabb őrizet fogta-el a' helyet; a' szigetnek által-ellenében a' szárazon ágyuzó sántz vettetett-fel, mely által akármely ellenséges hajós-feredet el-lehet távoztatni a' Vártól.

„ Midőn *Potemkin* Fejedelem ezen által-ment volna *Pétersburg*-felé, kemény parantsolatot adott, hogy a' 4 hadi-hajók, mellyeknek fel-fegyverkeztetése az el-múlt esztendő-től fogva csak lassan ment véghez, mivel addig, míg a' Törökök birták *Otzakovot*, lehetetlen vólt a' Fekete-tengerre botsátani azokat, illetve el-készittesenek, hogy Májusnak első napjáig a' *Sebestye-Varánál* álló hajós-fereghez kaptsolhassák magokat. Annak okáért ezeken a' hajókon és 40 ágyukat hordozó könnyű hajókon éjjel nappal dolgoznak. *Sebestye-varánál* 3 *Sereges-hajók* és 13 könnyű hajók állanak immár, és ezekhez még 5 könnyű hajók várattatnak, melly okból az egész hajós-ferég 7 *sereges-hajókból* és 2844 ágyukat hordozó 22 könnyű hajókból fog állani. Ezeknek vezérlését a' Felsőleges Császárné a' *Vice-Hajós Vezérségre* emeltetett *Vojnovits* Grófra bizta. Más hajós sereg, mely kisebb hajókból áll, és 24 gallyákat, 46 ágyuzó hajókat és 1 ágyut hordozó 140 kisebb hajókat számlál a' *Kinburni* és *Otzakovi* ágyuzó Sántzoknak (*Batterie*) őltalma alatt a' *Limánban* marad.

Lengyel-országban a' Görög Papoknak meg-parantsoltatott, hogy ezután többé ne-imádkozzanak az Orosz Udvarért, hanem egyedül a' Királynak és a' szabad Közönségnek boldogságaért, és hogy a' *Marketányosok* és a' többi Oroszok, a' kik *Ukrániában* nem birnak jószágot, ki-menjenek az Országból. A' gyülekezethen el-végeztetett, hogy a' gyalogság 50 emberekkel szaporittassék minden Kompanyia számára; mellyet leg-először meghatározott a' gyűlés, öszve-vetve 7000 ember új gyalog Népet télsen.

(Kassáról 8-dik Máj. 1789. szóról szóra: — „ Itt 3-dik Máj. a' *Judicium Subalternum* Préfesse Kvártélyán, melly vagyon Özvegy Patikáriusné *Schramne* Házánál az harmadik Contignátzion, a' Konyha-falba Lélek jelent-meg. Dél-előtt 10 órakor a' fa-hordó szolga furolyával ülvén a' Konyhába jaj szót hall, 's vigyáz mi dolog? hát imé újra jaj szó hallatik a' falból. Ez-is nem veszi tréfára a' dolgot, lélektelen ki-szalad. Utánna bé-megy a' szolgálló Leány semmit sem tudván mi esett elébb a' Konyhába: 's hát szózat adatik hozzá-is illy formán: *Erfa!* ez kérdi: hol vagy? mondja itt vagyok, hol? hát vélzi észre, hogy a' falból szollittatik. Meg-rémül ez-is, és öszve-hivja a' tselédeket 's jelenti, hogy a' Konyha falból valami Lélek beszél. Bémennek mindnyájan kívánván látni ezen tsudát. A' Szakáts szollittya a' Lelket, hogy beszéllyen hol van? és mi baja van? szóllal néki-is a' falból, hogy itt van és sohajtoz, 's a' mint beszél vele kapja egyszer mint Kálvinyista öszve-szidja, a' többi pedig a' Kálvinyista és Lutheránus bámúl és tsudálkozik, kik között vóltak a' Préfesnek Akadémiába járó három gyermekei, a' Pápisták pedig ki sir, ki térdepel és imádkozik. Az alatt az Háznál szállást bérlő Kvártélyosok-is, a' második Contignátzióról az Oskolák Fő-Direktor Felesége-is 's mások-is kik Világiak kik Papok tsupportoznak 's áhítatoskodnak 's kevés minuták alatt fut a' hir a' Városon, hát már hat annyit is beszélnek, 's mit tsinálnak, a' szerint a' mint vagy gyengébbhez 's babonáshoz és tudatlanhoz érkezett a' dolog. Ez a' Lélek-jelenés tartott 10 órától fogva déllyesti 5 óráig, és a' gyermekek Instruktora, ki Pápista, 's maga-is térdepelve könyörgött ezen Lélekért, többnyire mindég maga beszélt a' Lélekkel. A' ki-is Aszfzonyi gyenge formán ejtette a' szót. No már itt minden tsak abba a' hiszembe vólt, hogy valósággal a' falból beszélt a' Lélek. Ugy hogy az nap estvére érkezvén haza a' Préfes Feleségestől, gyermekei, tselédjei a' grá-dits szélin mingyárt mind ezzek állottak-ki: Atyám Uram

Uram 's a' t. itt a' Konyhán valami Lélek beszél a' falból, 's noszsa mind beszélnek erősen és állittják a' historiát, még a' Kálvinyista Szakáts-is: Uram soha ha magam nem tapasztaltam 's hallottam volna nem hittem volna, 's a' t. mondja a' Préses: most se hidd biz azt egy tseppet-is, mert az egész Historiának a' szomszéd padjáról kellett esni: ezek felelik hogy ők vizgálták a' padlást-is, de semmit sem vettek észre. Notandum hogy a' pad bé-volt zárva, 's mig fel-mentek, addig a' Lélek a' szomszéd padra el-illanthatott, ott pedig tátva nyitva volt mind a' padról mind a' padra az ajtó. Itt még más nap-is jöttek mentek 's imádkoztak az emberek, a' Háznak Afzszonya pedig étzakára-is Strázsat rendelt a' Léleknek, a' ki a' vele edgyütt vigyázó Szakáts, Instructor, Kementze-fütő és egy Profefsor jelenlétekben 11-óra-felé, három jaj szót hallott még. Meg-ijedt a' Háznak Afzszonya, hogy bizony majd mind el-rémül a' Szálló a' Házától, a' kik a' Présesen kívül már mind hitték szentül, hogy Lélek vagyon a' falba. 'S kapja nem várja, hogy valaki sürgesse nálla a' dolgot, noha a' Préses-is meg-akarja ugyan ijeszteni, mivel drágán fizeti a' szállást, elő-jön a' Préseshez: No édes Te-kintetes Uram hallom! hogy itten a' Konyhán valamely Lélek-jelenés történt. Igen-is; felel a' Préses, hanem jó volna ki-keríteni a' Lelket és innen a' falból által-vinni oda, a' hol kétszer egy héten fél fél font húst kaphatna. Erre el-megy az Afzszony, hoz Kőmiveft és Kémény-seprőt, találnak ezek a' padon a' Konyha falon le-menő egy Lélek lyukat, mellyet a' meg-hóltt Patikárius, kinek a' Patikája a' Jesuiták Collegyiomába volt, 's az Özvegyéi-is ott vagyon most-is, a' végre hagyatott, hogy ha valaha transferáltatna a' Patika ide, a' Laboratorium kéménye legyen ez a' lyuk, melly alól bé-van tsinálva. Ennek a' tetején ha le-száll valaki, a' ki a' Konyhában van, annak ugy tettik, mintha a' falba beszélne valaki, és ha követskéket bocsát le-felé, ugy tettik, mintha kopogtatna va-

laki belölről. E' vólt az a' mesterség, melly által a' Szomszéd Olasz Kalmárnak valamellyik tselédje, Lélek képibe a' falba bútt, és annyi embereket szánakozásra 's áhíthatóságra indított 's el-tsábitott. De közzönnye hogy a' Préses oda haza nem vólt, estve pedig alútt, mikor tizenegy órakor tett jajgatását tsak reggel hallotta meg. Már most a' Szakáts tsak azon örvend, hogy soha a' Konyhán annyi Vendége nem vólt, mint az-óta, különbbnél különbb emberek meg-tisztelték. Egy Pap azt mondá a' Préses gyereki előtt, hogy mázszor-is tapasztolta már ő ezen történetet. — Ez valósággal így esett; de még most-is sokan nem tudják hogy sütt-ki a' mesterség.

Tudósítás.

A' *Heltat Gáspár Magyar Kronikája* első darabjának mostan reánk következő *Médárdusi Pelti Vásárra* vége lészzen; azért-is én kívánom tudtára adni a' N. Magyar Közönségnek. — 1.) Hogy én többet tselekedtem, mint a' mit a' tudósításban kihirdettem; egynéhány nevezetesebb Királyoknak és Fejedelmeknek Képeiket ki-mettzetvén, a' Magyar érdemes Uraknak kedvekért, és erre való nézve — 2.) Kívánom, hogy minden Elöre-fizető Urak az első darabbal edgyütt a' második darabnak-is árrát előre meg-fizessék, és — 3.) Az Exemplárokat megtalálhatják nálom Pesten a' Vásár alkalmatosságával a' *Fejér-Bárány* Vendég-fogadóban, a' *Hajó* nevezetű úttzában. Győr 1-ső Máj s. t. Ajánlja magát a' Nems. Magyar Publicumnak igaz szolgája *Strábig Josef Györi Typografus.*